

***Latvenergo* koncerna Risku vadības politika**

1. Politikas mērķis

- 1.1. *Latvenergo* koncerna (turpmāk – Koncerns) Risku vadības politikas (turpmāk – Politika) mērķis ir noteikt vienotus risku vadības pamatprincipus un atbildību sadalījumu Koncernā, lai savlaicīgi identificētu un vadītu būtiskākos Koncerna darbību negatīvi ietekmējošos faktoros, *nodrošinot* Koncerna stratēģisko mērķu sasniegšanu, veiksmīgu attīstību un samazinot potenciālos zaudējumus un/vai reputācijas kaitējumu.
- 1.2. Politikā noteiktie principi atbilst starptautiskajai risku vadības labākajai praksei un Latvijas Republikā saistošajiem tiesību aktiem.

2. Politikas darbības mērogs

- 2.1. Politika attiecas uz AS "Latvenergo" un kapitālsabiedrībām, kuru visas akcijas/kapitāla daļas pieder AS "Latvenergo" (turpmāk – Koncerna kapitālsabiedrības).
- 2.2. Attiecībā uz elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru, šī Politika tiek piemērota – tiktāl, ciktāl tā nav pretrunā ar normatīvajos aktos noteiktajām elektroenerģijas sadales sistēmas operatora neatkarības prasībām.
- 2.3. Ārvalstīs reģistrētajām kapitālsabiedrībām, kuru visas akcijas/kapitāla daļas pieder AS "Latvenergo" šīs politikas principi tiek piemēroti tiktāl, kamēr tie nav pretrunā ar attiecīgās valsts likumiem.
- 2.4. Politika nosaka vispārējos risku vadības pamatelementus un principus, to mijiedarbību un integrāciju Koncerna procesos.
- 2.5. Precīzu procesu norisi, kā arī pienākumu un atbildību sadalījumu risku vadības pasākumu ietvaros nosaka Koncerna kapitālsabiedrību risku vadības noteikumi, metodikas u.c. normatīvie dokumenti.
- 2.6. Īstenojot risku pārvaldību, Koncerns iedala riskus šādās grupās:
 - 2.6.1. stratēģiskie riski;
 - 2.6.2. darbības riski;
 - 2.6.3. finanšu riski;
 - 2.6.4. juridiskie un atbilstības riski;
 - 2.6.5. krāpšanas un korupcijas riski.

3. Terminu skaidrojums

- 3.1. **Risks** – iespējams notikums, kas var negatīvi ietekmēt Koncerna spēju nodrošināt pakalpojumu sniegšanu vai sasniegt noteiktos komercdarbības mērķus un efektīvi īstenot stratēģiju.
- 3.2. **Koncerna risks** – risks, kura atlikušais riska līmenis ir novērtēts "kritisks", "augsts" un "vidējs" vai to noteikusi Koncerna kapitālsabiedrības valde.
- 3.3. **Stratēģiskie riski** – riski, kas saistīti ar stratēģisko mērķu noteikšanu un īstenošanu.
- 3.4. **Darbības riski** – riski, kas saistīti ar darbinieku kļūdām, prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu iekšējo procesu norisi, informācijas sistēmām, projektiem, ietekmi uz vidi, darba vidi un ārējo apdraudējumu.
- 3.5. **Finanšu riski** – tirgus risks (cenas, procentu likmju un valūtas risks), kredītrisks un likviditātes risks.
- 3.6. **Juridiskie un atbilstības riski** – riski ārējo apstākļu ietekmes dēļ, kas ietver juridisko un ar dokumentāciju saistīto risku, kā arī, ja neievēro vai pārkāpj atbilstību likumiem, noteikumiem un standartiem.

Latvenergo koncerna Risku vadības politika

- 3.7. **Krāpšanas un korupcijas riski** – riski, kad lēmumi var tikt pieņemti savu vai citas personas interešu labā, nepienākošos labumu gūšana, nodarot kaitējumu Koncernam (tai skaitā reputācijas kaitējums).
- 3.8. **Risku vadība** – esošo un iespējamo risku, to attīstības scenāriju identificēšana, risku cēloņu, ietekmes un iestāšanās varbūtības analīze, risku kontroļu identificēšana un kritisko kontroļu apzināšana, risku novērtēšana pirms un pēc esošajām risku kontrolēm, papildus risku mazinošo pasākumu atlikušā riska mazināšanai apzināšana, izvērtēšana un ieviešana, ja tas nepieciešams, kā arī risku kontrole.
- 3.9. **Koncerna risku kontroles pasākumu ieviešanas plāns** - dokuments, kurā iekļauti apzinātie "kritisku" un "augstu" risku pasākumi risku mazināšanai un/vai kontrolēšanai (kritisko kontroļu uzraudzība, papildus risku mazinošo pasākumu ieviešana), atbildīgās funkcijas / struktūrvienības par šo pasākumu ieviešanu / izpildi, kā arī atskaites iesniegšanas termiņi par pasākumu ieviešanu / izpildi.
- 3.10. **Riska apetīte** – riska apjoms un risku veids, kādu Koncerns ir gatavs uzņemties, lai sasniegtu stratēģijā noteiktos mērķus.
- 3.11. **Galvenie riska indikatori (KRI)** – rādītāji, kas agrīni brīdina par konkrēta riska iestāšanās iespējamības vai ietekmes izmaiņām.
- 3.12. **Risku vadības sistēma** – Koncernā izmantotās prakses, rīku un metožu kombinācija, lai identificētu, analizētu, novērtētu, mazinātu un pārvaldītu riskus.

4. Risku vadības pamatprincipi

- 4.1. Risku vadība Koncernā ir neatņemama ikdienas vadības procesu, darbības aktivitāšu, funkciju un citu procesu sastāvdaļa, kas ir saistoša visos Koncerna pārvaldības līmeņos. Risku vadības lēmumu pamats ir riska apzināšanās. Koncerna risku vadības principi:
 - 4.1.1. risku vadība ir integrēta gan stratēģijas izstrādes un ieviešanas procesos, gan ikdienas operatīvajā darbībā;
 - 4.1.2. risku vadības sistēma un process ir saskaņoti ar Koncerna vajadzībām un risku specifiku;
 - 4.1.3. risku vadība reaģē atbilstoši un savlaicīgi uz ārējām un iekšējām izmaiņām un notikumiem;
 - 4.1.4. risku vadībā tiek izmantota vēsturiskā, aktuālā, kā arī sagaidāmā nākotnes informācija;
 - 4.1.5. notiek regulāra un sistemātiska darbinieku izglītošana un informācijas sniegšana, un izskaidrošana, veicinot sapratni par risku un tā vadīšanu;
 - 4.1.6. risku vadības sistēma tiek pastāvīgi pilnveidota saskaņā ar labākās prakses principiem un pieredzi;
 - 4.1.7. atbildību par risku vadību nosaka dažādos Koncerna vadības līmeņos, precīzi nosakot pienākumus ar mērķi panākt efektīvu Koncerna risku vadību;
 - 4.1.8. risku vadībai svarīga, objektīva un pietiekama informācija tiek laikus nodota tiem darbiniekiem, kuriem tas nepieciešams;
 - 4.1.9. neiecietība attiecībā uz krāpšanu un korupciju.

5. Politikas īstenošana un pārraudzība

- 5.1. **AS "Latvenergo" Padome:**
 - 5.1.1. apstiprina Koncerna Risku vadības politiku;
 - 5.1.2. pārrauga Koncerna risku vadības sistēmas darbību;
 - 5.1.3. katru gadu izskata AS "Latvenergo" Revīzijas komitejas ziņojumu par Koncerna risku vadības sistēmas darbības efektivitāti;
 - 5.1.4. katru gadu izskata AS "Latvenergo" Valdes Koncerna risku vadības ziņojumu.
- 5.2. **AS "Latvenergo" Revīzijas komiteja:**
 - 5.2.1. uzrauga Koncerna risku vadības sistēmas darbības efektivitāti;

Latvenergo koncerna Risku vadības politika

- 5.2.2. sniedz AS "Latvenergo" Padomei priekšlikumus risku vadības sistēmas trūkumu novēršanai;
- 5.2.3. ne retāk kā reizi gadā sniedz ziņojumu AS "Latvenergo" Padomei par Koncerna risku vadības sistēmas darbības efektivitāti.
- 5.3. **AS "Latvenergo" Iekšējā audita funkcija:**
 - 5.3.1. regulāri pārbauda risku vadības sistēmas organizāciju un darbību un novērtē, vai Koncerna riski ir pietiekami pārvaldīti un vai risku novērtēšana un ziņošana par riskiem un kontrolēm ir atbilstoša un ticama.
- 5.4. **AS "Latvenergo" Valde:**
 - 5.4.1. izveido visaptverošu Koncerna Risku vadības sistēmu;
 - 5.4.2. izstrādā Koncerna Risku vadības politiku;
 - 5.4.3. apstiprina Koncerna Risku vadības komitejas nolikumu, ikgadējo Koncerna risku vadības ziņojumu, t.sk. aktuālos Koncerna riskus, Koncerna risku apetītes un Galveno risku indikatoru definējumu;
 - 5.4.4. ne retāk kā reizi gadā sniedz ziņojumu AS "Latvenergo" Padomei par Koncerna risku vadību.
- 5.5. **Koncerna kapitālsabiedrības Valde:**
 - 5.5.1. nodrošina risku vadību attiecīgajā Koncerna kapitālsabiedrībā atbilstoši Koncerna Risku vadības sistēmai;
 - 5.5.2. apstiprina iekšējos normatīvos dokumentus Risku vadībai Koncerna kapitālsabiedrībā;
 - 5.5.3. apstiprina kapitālsabiedrības riskus, t.sk. Koncerna riskus un izskata Koncerna risku kritisko kontroļu un papildus pasākumu īstenošanas gaitu.
- 5.6. **Koncerna kapitālsabiedrības Virzienu direktori:**
 - 5.6.1. koordinē un uzrauga risku vadības aktivitātes atbildībā esošajās funkcijās;
 - 5.6.2. uzrauga Koncerna risku kritisko kontroļu un papildu pasākumu īstenošanu atbildībā esošajās funkcijās.
- 5.7. **Koncerna Risku vadības komiteja:**
 - 5.7.1. veicina riska kultūru Koncernā un jaunu risku identifikāciju, t.sk. identificējot iespējamus jaunus Koncerna riskus;
 - 5.7.2. atlasa Koncerna aktuālos riskus un uzdot veikt atlasīto Koncerna risku analīzi starpfunkcionālās darba grupās;
 - 5.7.3. izskata Risku vadītāja sagatavotos risku vadības ziņojumus un saskaņot aktuālos Koncerna risku vērtējumus;
 - 5.7.4. sniedz ieteikumus Koncerna risku vadības sistēmas pilnveidošanai.
- 5.8. **Koncerna kapitālsabiedrības funkciju/ struktūrvienību vadītāji:**
 - 5.8.1. nepārtraukti seko līdzi savu vadīto funkciju/ struktūrvienību procesiem un ārējai komercdarbības videi, lai atbilstoši savas funkcijas/struktūrvienības darbības jomai savlaicīgi identificētu un pārvaldītu esošos un potenciālos riskus – nodrošinātu risku kontroļu īstenošanu un papildu risku mazinošo pasākumu apzināšanu, izvērtēšanu un ieviešanu, ja nepieciešams.
- 5.9. **Koncerna kapitālsabiedrības darbinieki:**
 - 5.9.1. veic risku vadību savas kompetences un izveidoto procesu un/vai procedūru ietvaros;
 - 5.9.2. savlaicīgi ziņo savam tiešajam vadītājam par jauna riska identificēšanu savā darbā.
- 5.10. **Koncerna kapitālsabiedrībās par risku vadību atbildīgie darbinieki:**
 - 5.10.1. apkopo informāciju par Koncerna kapitālsabiedrības riskiem, t.sk. Koncerna riskiem, to ikgadējām aktualitātēm, izvērtējumu un risku vadību;
 - 5.10.2. savlaicīgi informē Koncerna kapitālsabiedrības Valdi un AS "Latvenergo" Risku vadītāju par katru jaunu "kritisku" vai "augstu" risku;
 - 5.10.3. sadarbībā ar Koncerna kapitālsabiedrībām un AS "Latvenergo" Risku vadītāju veic Koncerna Risku vadības komitejas atlasīto Koncerna risku, kas attiecas uz attiecīgo Koncerna kapitālsabiedrību, detalizētu izvērtēšanu;

Latvenergo koncerna Risku vadības politika

- 5.10.4. informē Koncerna kapitālsabiedrības Valdi par Koncerna Risku vadības komitejas atlasīto Koncerna risku, kas attiecas uz attiecīgo Koncerna kapitālsabiedrību, analīzi un izvērtēšanu, un iesniedz apstiprināšanai priekšlikumus Koncerna risku kontroles pasākumu ieviešanas plānam, ja tāds nepieciešams;
- 5.10.5. iesniedz AS "Latvenergo" Risku vadītājam ziņojumu par atlasīto Koncerna risku analīzes rezultātiem;
- 5.10.6. AS "Latvenergo" Risku vadītājs:
 - 5.10.6.1. AS "Latvenergo" Valdes uzdevumā veic iekšējo normatīvo dokumentu izstrādi, kas reglamentē Koncerna risku vadību;
 - 5.10.6.2. sniedz atbalstu Koncerna kapitālsabiedrībām risku vadības ieviešanā un ar to saistītās dokumentācijas nodrošināšanā;
 - 5.10.6.3. veicina sadarbību starp Koncerna kapitālsabiedrībām risku vadības jautājumos un sekmē vienotu izpratni par risku vadību Koncernā;
 - 5.10.6.4. uztur un pilnveido vienotu Koncerna risku reģistru;
 - 5.10.6.5. organizē ikgadēju Koncerna risku novērtēšanu;
 - 5.10.6.6. sadarbībā ar Koncerna kapitālsabiedrībām nodrošina Koncerna Risku vadības komitejas atlasīto Koncerna risku detalizētu analīzi;
 - 5.10.6.7. nodrošina AS "Latvenergo" vadību ar visaptverošu informāciju par Koncerna riskiem, to novērtējumu un kontroles pasākumiem.

6. Risku vadības process

- 6.1. Koncerna risku vadības process ietver šādus elementus:
 - 6.1.1. risku identificēšana;
 - 6.1.2. risku analīze;
 - 6.1.3. risku novērtēšana;
 - 6.1.4. papildu risku mazinošo pasākumu plānošana;
 - 6.1.5. risku vadības uzraudzība un risku pārskatīšana;
 - 6.1.6. ziņošana un informēšana.

7. Atbildība par politikas uzturēšanu

AS "Latvenergo" Risku vadības un apdrošināšanas funkcija atbild par šīs Politikas uzturēšanu un aktualizē Politiku ne retāk kā reizi trijos gados.

8. Saistītie dokumenti

- 8.1. *Latvenergo* koncerna Korporatīvās pārvaldības politika.
- 8.2. *Latvenergo* koncerna Krāpšanas un korupcijas riska pārvaldīšanas politika.

9. Pakārtotie dokumenti

Koncerna kapitālsabiedrību Risku vadības noteikumi.
